

WHITE PAPER GREENCHOICE JULI 2010

Handhaaf subsidieregeling duurzame energie, pas leveranciersverplichting aan

Werkzame groenverplichting vereist nuancering, energiebranche herschrijft spelregels voor beter duurzaamheidsbeleid

Tijdens de verkiezingen ging het nauwelijks over onze energievoorziening en het klimaatprobleem. Dit probleem is echter niet weg, integendeel. Tijdens de formatiegesprekken zal de transitie naar een duurzame energiehuishouding hoog op de agenda staan. Nederland heeft de laatste jaren grote stappen gezet, maar het tempo is nog steeds traag om de – toch al erg laag gestelde - overheidsdoelen te halen. Greenchoice start daarom een campagne richting overheid en politici met heldere spelregels om deze doelen sneller te bewerkstelligen. Een ervan betreft de leveranciersverplichting.

Volksvertegenwoordigers buigen zich in het kader van bezuinigingen binnenkort over het wel of niet voortzetten van de subsidieregeling op duurzame energieopwekking en op het verplichten van energiebedrijven meer energie duurzaam te genereren. De lobby voor deze leveranciersverplichting is onder aanvoering van de grote energiebedrijven ingezet. Bedrijven met kolencentrales omarmen deze gedachte, bedrijven zonder fossiele centrales zien grote risico's. Individuele bedrijfsbelangen mogen niet overheersen in de discussie. Het doel moet zijn een effectief en stabiel systeem te ontwerpen dat duurzame energie stimuleert. Een leveranciersverplichting kan hier alleen voor zorgen als aan cruciale randvoorwaarden wordt voldaan op het gebied van tariefonderscheid, energiebelasting en oplopende percentages groenverplichting zonder de markt te verstoren. Het ongenueanceerd invoeren van deze plicht stimuleert juist de goedkoopste en minst duurzame opwekking, vergroot de machtspositie van grote energiebedrijven en ondermijnt 100% groene initiatieven. Dat maakt het verschil tussen grijze en groen stroom oneerlijk hoog en het onderscheid voor gebruikers nog onduidelijker.

Risico's leveranciersverplichting

De risico's van een simpele leveranciersverplichting zijn groot. Het bevordert vooral de goedkoopste wijze van duurzame opwekking; het bijstoken van biomassa in kolencentrales. Zelfs met 50% bijstook van biomassa blijft een kolentrale een onwenselijk ding dat teveel Co2 uitstoot. Voorts vergroot het de machtspositie van grote internationale energiebedrijven die deze kolencentrales bezitten. Voor nieuwe leveranciers of producenten van groene stroom is het vrijwel onmogelijk hiermee te concurreren. Het verplichte groene deel wordt onder dwang, via hoge boetes, gerealiseerd. Het huidige voorstel gaat uit van het compenseren van de hogere kosten van groene productie met een deel fossiele productie. Decentrale 100% groene initiatieven zijn daarbinnen onmogelijk, behalve in samenwerking met grotere grijze leveranciers. Van eerlijke prijsstelling is zo geen sprake. Op dit moment wordt de onrendabele top neutraal weggesubsidieerd, zodat het eindproduct (groen of grijs) een gelijke prijs heeft. Dit zou met een ongenueanceerde invoering van de leveranciersverplichting wegvallen terwijl duurzame energie bij een eerlijke doorrekening van milieubelasting helemaal niet duurder is. De invoering van een dergelijke plicht is ook erg complex omdat nog minimaal 10 jaar een overgangsregime geldt. Zo ontstaat voor consumenten een nieuw onduidelijk onderscheid tussen gesubsidieerde 'oude' groene stroom en nieuwe groene stroom die onderdeel is van een leveranciersverplichting.

Werkbare maatregelen

Door gebruik te maken van bestaande regelingen wint Nederland snelheid bij het stimuleren van duurzame energie. De huidige SDE-regeling (Stimulering Duurzame Energie) is met kleine verbeteringen een zeer goed systeem. Andere landen bekijken dit systeem dan ook met veel interesse. Belangrijkste verbeterpunt is de heffing ervan budgetneutraal te maken voor de overheid. De uitkering ervan wordt omgevormd naar verplicht uitkeren door de leveranciers. Dit geeft feitelijk een terugleververgoeding met een gereguleerd plafond. Hiermee blijft het noodzakelijke tariefonderscheid tussen verschillende bronnen van duurzame opwekking behouden. Leveranciers kunnen dan voor kleine opwekkers een uniform tarief bieden, zonder de huidige gecompliceerde constructies. Dit systeem betekent veel lagere uitvoeringskosten door Senter-Novem want alleen de leverancier moet gecontroleerd worden. De leverancier kan de SDE-uitkering verrekenen via zijn maandelijkse energiebelastingformulier.

Door kleine aanpassingen van de energiebelasting blijft de totale opbrengst voor de schatkist gelijk. Denk aan een verlenging van de eerste schijf bij zowel gas als stroom met een minder degressief tarief en een vermindering van de teruggave energiebelasting. Als de terugleveruitkeringen toenemen kan de energiebelasting omhoog zodat het effect op de schatkist neutraal is. Wanneer het productietarief van grijze en groene stroom op die wijze eerlijk is gelijk getrokken kan vervolgens een minimale leveranciersverplichting ingevoerd worden, zonder enige marktverstoring. Op het maandelijkse energiebelastingformulier van de leverancier staat immers de totaal geleverde aantal kWh en het deel dat groen is opgewekt. Een oplopend minimumpercentage is vervolgens eenvoudig vast te stellen, te controleren en bij niet behalen geautomatiseerd te beboeten. Een oplopend minimaal verplicht groenpercentage zorgt op die manier wel voor de juiste extra prikkel om het tempo van verduurzaming van de energieopwekking op te schroeven. Zo worden klimaatdoelstellingen op een positieve wijze behaald, zonder nieuwe initiatieven weg te drukken.

Wij pleiten dan ook met klem bij overheid en volksvertegenwoordiging om in de besluitvorming rond het thema duurzame energievoorziening de juiste 'spelregels' zoals hierboven omschreven te hanteren.

Rotterdam, juli 2010
Rob van Rees
Directeur Greenchoice
www.greenchoice.nl

